

УДК 658.012

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

НАТАЛІЯ УЛЬЯНИЦЬКА,*аспірант кафедри обліку та аудиту**Приазовського державного технічного університету, м. Маріуполь*

У статті проаналізовано стан розвитку нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності промислових підприємств. Сформульовані науково-практичні рекомендації щодо подальшого вдосконалення державної інноваційної політики в цій сфері.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, форсайт, технологічний уклад, інноваційний процес, високотехнологічна продукція.

Постановка проблеми. Реформування економіки України потребує орієнтації на комплекс заходів, які забезпечили б стабілізацію та подальше зростання всіх її складових. Одним із таких першочергових заходів є створення дієвого механізму реалізації положень Концепції науково-технологічного та інноваційного розвитку України з метою підвищення продуктивності та збільшення обсягів валового національного продукту, а також подолання кризових явищ в економічній та соціальній сферах [1]. Основою та визначальним пріоритетом обраного курсу мають стати опрацювання та впровадження державної політики, спрямованої на інноваційну модель економічного зростання, а також утвердження України як високотехнологічної держави, що передбачає вибір специфічних напрямів розвитку, для здійснення яких уже створено реальні передумови та відповідний науково-технічний потенціал виходу на передові позиції світової науки і техніки. Така політика повинна тісно пов'язуватися з формуванням умов мотивації суб'єктів господарської діяльності до постійного пошуку й використання результатів наукових досліджень, із застосуванням нових концепцій менеджменту, а розвиток сучасного виробництва - із якісно новими рішеннями. Тому особливої актуальності набувають питання більш глибокого вивчення шляхів та можливостей використання інноваційної діяльності як основи економічного зростання. Комплексне управління інноваційною економікою можливе завдяки розробці нових та гармонізації існуючих науково-практичних підходів до державного управління інноваційною діяльністю, що поєднують стратегічні інтереси держави, виробників, споживачів. Тобто специфіка періоду реформування економіки України обумовлює необхідність особливого підходу до державного менеджменту інноваційної діяльності за рахунок розробки комплексного законодавства у сфері інноваційної діяльності.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з державним менеджментом інноваційної діяльності, досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні фахівці. Значний внесок у розвиток цього напрямку зробили Ф. Валента, П. Друкер, Е. Менсфілд, Г. Менш, Н. Мончев, Ф. Ніксон, М. Портер, Е. Роджерс, Б. Санто, Б. Твіс,

М. Туган-Барановський, І. Перлакі, В. Хартман, Й. Шумпетер та інші. Серед сучасних українських та російських авторів можна виділити О. Амошу, В. Гейця, Б. Кваснюка, В. Семиноженка, М. Чумаченка, Н. Чухрай, С. Ільєнкову, П. Перерву, С. Покропівного, Р. Фахутдінова, А. Шегду та інших. Проте більшість авторів висвітлюють загальні або специфічні питання менеджменту інноваційної діяльності, і майже відсутні роботи щодо гармонійної конвергенції існуючої нормативно-правової бази, а також доповнення її адаптованими положеннями, заповненими з передового досвіду правового регулювання інноваційно-активних країн.

Метою статті є аналіз та узагальнення нормативно-правових актів, що регламентують інноваційну діяльність для її гармонізації, а також інтенсифікації інноваційного й науково-технологічного розвитку України.

Виклад основного матеріалу. Традиційно дослідниками феномен інновацій розглядається в мікро-економічному аспекті (як нові товари, технології, організаційно-економічні рішення, ринки). Макроекономічний аспект інновацій полягає в необхідності створення системних умов сприяння інноваційній діяльності через використання одного з базових методів державного менеджменту, а саме - правового. Криза державного менеджменту у сфері інноваційної діяльності, на нашу думку, пов'язана перш за все з невиразною позицією держави, з відсутністю дієвого нормативно-правового інструментарію із захисту прав інтелектуальної власності, трансферу технологій, створення адекватної інноваційної інфраструктури, належної інтеграції елементів національної інноваційної системи та стимулювання інноваційних процесів.

З моменту відновлення незалежності Україна, при її високому науково-технологічному потенціалі, рівні освіченості людей і можливості динамічного розвитку економіки, мала всі шанси достатньо швидко перетворитися на одну з найбільш розвинених країн Європи. Однак у процесі усвідомлення необхідності побудови наукоємної економіки ми не використовуємо повною мірою інструменти інноваційної діяльності. Це призвело до того, що із часом структурні деформації сировинних секторів тільки поглиблюються, науковий потенціал згортається, а суб'єкти еко-

номічної діяльності демонструють стабільно низьку інноваційну активність.

За цих обставин розбудова національної інноваційної системи є головним завданням нашої країни. Але процес її становлення уповільнюється через нестабільність системи державного управління сферою досліджень і розробок; відсутність чіткої системи постановки мети та завдань, відсутність державної інноваційної політики та її належного нормативного, правового й ресурсного забезпечення; низький ступінь взаємодії центральної та регіональної влади, невідпрацьований механізм рівноправної участі науки, промисловості та бізнесу в реалізації інноваційної політики [4, с. 118]. Отже, розвиток інноваційної та науково-технологічної діяльності України має протиріччя: з одного боку, прерогативою науки стає її відповідність економічним вимогам - швидкими темпами розвиваються високотехнологічні галузі економіки; з іншого - оголені проблеми, яких стає більше: неефективність державної інноваційної та науково-технологічної політики; недостатнє фінансування; низький рівень технологічного устрою тощо.

Сьогодні інноваційні процеси в Україні регламентуються Конституцією України, законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства економіки України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства промислової політики України, іншими нормативними актами центральних органів влади, розпорядженнями голови відповідної обласної (міської в містах Києві та Севастополі) державної адміністрації та урядом АРК, рішеннями відповідних рад тощо.

Можна констатувати, що вже існують базові закони України у сфері інноваційної діяльності, які заклали фундамент формування вітчизняної інноваційної системи. Ефективність виведення інновацій на ринок істотно залежить від повноти національної нормативно-правової бази. Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України і складається з Господарського кодексу України [8], Законів України "Про інноваційну діяльність" [9], "Про інвестиційну діяльність", "Про наукову і науково-технічну діяльність" [10], "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" [11], "Про наукову і науково-технічну експертизу", "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" [12], Постанов Кабінету Міністрів "Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки" [13], "Про утворення Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації" [14], Указу Президента України "Про внесення змін до Положення про Міністерство промислової політики України" [15] та інших законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини в цій сфері.

Водночас чинна нормативно-правова база в цілому не сприяє діяльності та розвитку українських інноваційних підприємств. Серед основних проблем: порушення принципу "однозначності трактування" деяких положень нормативно-правових актів; відсутність цілеспрямованої й послідовної державної політики; неоднозначність визначення в окремих законодавчих актах поняття "Інноваційна діяльність"; практика припинення деяких норм чинних законів законодавчими або підзаконними актами; невиконання або неналежне виконання окремих положень законодавчих актів; низька економічна ефективність

використання наявного науково-технічного потенціалу; наявність лише окремих елементів інноваційної інфраструктури (бізнес-інкубатори, технопарки, спеціальні економічні зони); відсутність розвинутого венчурного бізнесу.

Одним із реальних шляхів переходу України на інноваційну модель розвитку є реалізація завдання держави - створення умов для виникнення й реалізації інновацій, тобто підготовка правової бази й відповідної інфраструктури для вироблення інноваційних технологій, а також розробка чіткого та зрозумілого механізму реалізації інноваційної діяльності. Одна з таких спроб відбулася в травні 2008 року, коли Кабінет Міністрів України затвердив Державну цільову економічну програму "Створення в Україні інноваційної структури на 2009-2013 роки". Метою Програми є створення в Україні інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити ефективне використання вітчизняного науково-технічного потенціалу, підвищення рівня інноваційності та конкурентоспроможності національної економіки [13]. Але через фінансову кризу в 2009 році держава не виділила коштів на її реалізацію, у 2010 році ця програма також не потрапила до бюджету, тобто вона не реалізовується належним чином.

Це підтвердження того, що впровадження інновацій і розвиток науково-технологічного сектора в Україні залишаються витратними, невігідними й нерентабельними. Стимули до розвитку інноваційної активності суб'єктів економічної діяльності, які заклалися в ряд законів України, так і не перетворилися на цілісну систему. Державна політика в цій сфері була непослідовною. Наприклад, припинення дії або скасування відповідних статей Законів України "Про інноваційну діяльність" [9] і "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" [12].

Незважаючи на постійне обговорення необхідності розробки та впровадження інноваційної моделі розвитку, в Україні не сформульовано чіткої науково обґрунтованої інноваційної та науково-технологічної політики, яка б увібрала в себе накопичений зарубіжний досвід формування інноваційних систем і була б адаптована до нашої країни.

У сфері державного управління займатися інноваційною діяльністю законодавчо призначено такі органи: Міністерство економіки, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту і Міністерство промислової політики. Цей далеко не повний перелік міністерств та відомств, які різною мірою опікуються питаннями, пов'язаними з інноваційною діяльністю, означає наявність багатовладдя, яке вимагає або термінової професійної ревізії, зокрема, узгодження повноважень міністерств при розробці стратегії й механізмів реалізації інноваційної діяльності, або адміністративного усунення вказаного багатовладдя.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2010 р. № 548 "Про утворення Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації" [14] створено Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації - спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності. За його ініціативи була розроблена державна цільова програма "Створення в Україні інноваційної структури на 2009-2013 роки" [13], повноцінна реалізація якої дозволить активізувати інноваційну діяльність, перш за все, на регіональному рівні. Такі впровадження в законодавчій сфері свідчать про перехід до активної ролі держави в розвитку економіки, заснованої на інно-

ваційних принципах. Доцільність цієї програми визначається, насамперед, такими моментами:

1) задля забезпечення ефективності механізму реалізації Закону України "Про інноваційну діяльність" [8] Держкомітет ініціював внесення до нього ряду змін, які будуть стимулювати суб'єктів господарювання до фінансування наукових досліджень і розробок. Так, за ініціативи Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації було підготовлено й представлено Міністерству фінансів пропозиції, які повинні стимулювати інноваційну активність вітчизняних підприємств. Передбачається також відновити пряму фінансову підтримку інноваційної діяльності через різноманітні ринкові інструменти, що дозволяють залучити інвестиції приватного капіталу в цю сферу економіки. Таку практику вже активно використовують Казахстан і Білорусь;

2) потрібно створити конкурентне середовище в науково-дослідній сфері, розробити та прийняти консолідоване інноваційне законодавство, підвищити якість вищої освіти, розставити пріоритети в науці, техніці, технологіях тощо;

3) Державний комітет з питань науки, інновацій та інформатизації має намір розвивати національну мережу трансферу технологій. Її завданням буде передача технологій від науки промисловим секторам економіки, а також пошук партнерів для здійснення кооперації в розробці й упровадженні нових наукоємних технологій. Базовими для створення такої мережі стануть передані в управління Держкомітету центри науково-технічної й економічної інформації, що вже існують у регіонах.

Внаслідок великого ступеня ризику розробкою та впровадженням інновацій у виробництво в Україні сьогодні реально можуть займатися лише великі, фінансово стабільні й потужні підприємства. Малі й середні підприємства практично вилучаються з інноваційних процесів. І це є недоцільним, адже саме малий та середній бізнес має здатність перетворювати теоретичні наукові дослідження на практичні інновації, придатні для впровадження на підприємствах або ж для організації нових типів виробництва. Саме цей принцип лежить в основі успіху одного з найбільших технологічних центрів світу - Силіконової долини (США, Каліфорнія). Сьогодні значна частка високотехнологічних інновацій у розвинених країнах, особливо в США, починається саме з малого бізнесу. Доцільно виділити такі основні чинники, завдяки яким це стає можливим: наявність великої кількості молодих людей з інтересами в певній галузі науки або техніки та інвесторів, готових вкладати кошти в інновації, а також термін реєстрації підприємства та отримання всіх необхідних дозволів.

Отже, головна небезпека для нашої країни полягає не в тому, що ризики існують, а в тому, що управлінська еліта відмовляється їх помічати. Тому завдання українського суспільства - культивування прогностичного мислення.

На нашу думку, виходом із ситуації, що склалася, є залучення до інноваційної діяльності значного творчого потенціалу малого та середнього бізнесу через систему інноваційного менеджменту, для якого на ринку України сьогодні об'єктивно існує вільна ніша. Упровадження системи інноваційного менеджменту на всіх рівнях господарської діяльності дасть можливість забезпечити необхідну професійну допомогу й фінансову підтримку діяльності українських підприємств для виведення на ринок їхнього інноваційного продукту. А це, у свою чергу, приведе до ство-

рення нових робочих місць у високотехнологічних галузях, зростання відрахувань до бюджету, поліпшення інвестиційного клімату в країні тощо.

Система державного інноваційного менеджменту має забезпечувати, перш за все, ефективний обмін комерційною інформацією між усіма зацікавленими учасниками інноваційного процесу - джерелами або генераторами інновацій, бізнес-центрами й технопарками, фінансовими установами і самими інноваційними менеджерами, які можуть сприяти створенню відповідної атмосфери творчості й підтримки конкретного інноваційного проекту на всіх рівнях його просування, організаційно утворюючи навколо себе інноваційний кластер. На реалізацію цих положень також спрямована Постанова Кабінету Міністрів від 16 січня 2008 року № 14 "Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України", у якій передбачено, що на засадах кластеризації стає можливим оптимізація ресурсного потенціалу регіонів, забезпечення розвитку їхнього науково-технічного та інноваційного потенціалу, подолання репресивності територій, створення умов для формування в кожному регіоні високотехнологічного господарського комплексу, а структурно-інноваційне вдосконалення виробництва має здійснюватися шляхом розроблення нормативно-правових актів з питань створення та впровадження моделі кластерної організації.

В Україні відсутні такі важливі елементи інноваційної інфраструктури, як біржі науково-технічних розробок, інноваційних проектів і науково-технічних інновацій, страхування інноваційних ризиків, венчурні операції. Із Закону України "Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків" [12] вилучені всі основні статті, що стимулюють створення та функціонування мережі вітчизняних технопарків. І якщо їх не повернути із суттєвим удосконаленням, то подальше функціонування цих структур стане практично неможливим.

Назрілою проблемою є також відновлення мережі науково-дослідних установ у державному секторі, розвиток їх у корпоративних структурах, венчурно-бізнесі, виходячи з обмеженої поточної прибутковості діяльності й пріоритетів високої дохідності довгострокових технологічних проектів із метою гармонізації економічної підтримки модернізаційної моделі широкими верствами населення. Але їй потрібна повномасштабна підтримка з боку держави й партнерство національного бізнесу [16]. Тобто необхідно провадити достатнє фінансування як на етапі початкового входження в бізнес, так і на етапі поточної діяльності, акумулюючи певну частку доходів у внутрішньому венчурному інноваційному фонді. Цілком доречно розглядати можливість освіти й існування такого власного інноваційного фонду, як частини відповідного Державного венчурного фонду.

Міжнародний досвід свідчить, що впровадження в країні дієвих механізмів фінансування інноваційної діяльності є надзвичайно важливим питанням. Основною ланкою таких механізмів у всьому світі є венчурні фонди, які готові вкладати кошти в компанію, що розвивається, починаючи лише зі стадії її початкового зростання. З іншого боку, існують венчурні фонди з державною формою участі. Присутність держави в таких фондах дозволяє зменшити ризики приватних інвесторів саме на початкових етапах залучення приватного капіталу в інноваційну діяльність.

Окрім прямої участі у венчурних фондах державна підтримка інноваційної діяльності полягає також

у забезпеченні достатнього рівня фінансування наукових і науково-технічних робіт, адже тільки цей напрям творчої активності людини здатний генерувати інноваційно-вагомні рішення, зафіксовані й визнані національним і світовим співтовариствами у вигляді об'єктів права інтелектуальної власності, упровадження яких і приводить до змін якості життя людини й суспільства в цілому. В економічно розвиненому суспільстві наукове середовище є найбільш плідним джерелом інновацій, успішність яких супроводжується поступовою трансформацією суспільної свідомості в бік нового - інноваційного - типу суспільної культури і, як наслідок, необхідності існування механізмів комерціалізації науково-технічних розробок [17, с. 9].

Погляд на Україну крізь призму технологічних укладів й аналіз сучасного стану вітчизняної економіки демонструють, що за обсягами фінансування промислового виробництва в нас домінує 3-й технологічний уклад і, як наслідок, відставання України від провідних країн світу складає щонайменше 50 років, а у фінансуванні науково-технічних розробок переважає 4-й технологічний уклад - відставання від провідних країн щонайменше на 25 років (табл. 1). Результати 5-го і 6-го укладів свідчать, що ми є країною, у структурі експорту якої частка сировини й сільськогосподарської продукції в декілька разів перевищує частку високотехнологічної продукції. У світовому обсязі торгівлі науково-технічною продукцією внесок України не перевищує 0,1 %.

Таблиця 1. - Технологічна багатокладність економіки України [17, с. 9]

Показники	Технологічні уклади			
	3-й	4-й	5-й	6-й
Обсяг виробництва продукції	57,90 %	38 %	4 %	0,10 %
Фінансування наукових розробок	6 %	69,70 %	23 %	0,30 %
Витрати на інновації	30 %	60 %	8,60 %	0,40 %
Інвестиції	75 %	20 %	4,50 %	0,50 %
Капітальні витрати на модернізацію	83 %	10 %	6,10 %	0,90 %

Стратегічне значення для економіки сьогодні мають 5-й та 6-й технологічні уклади. Саме ці уклади формують напрямок розвитку країни на десятиліття вперед. До ключових напрямків належать: біо-технологія, системи штучного інтелекту, глобальні мережі, комп'ютерна освіта, формування мережних бізнес-співтовариств. Це ті галузі, що зараз розвиваються особливо швидкими темпами [16].

З метою систематичного уточнення пріоритетних напрямів розвитку науки й техніки в Україні прийнято Державну програму прогнозування науково-технологічного розвитку в Україні на 2008-2012 роки, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 11.09.2007 р. № 1118. Головною метою програми є створення правових організаційних та економічних умов для прогнозування науково-технологічного розвитку в єдиній системі стратегічних документів розвитку економіки держави та відпрацювання технології проведення стратегічних маркетингових досліджень.

На вирішення цих питань орієнтована ще одна законодавча ініціатива Комітету з питань науки та освіти Верховної Ради України - законопроект "Про пріоритетні напрямки розвитку науки та техніки".

Загальновідомо, що індикатором інноваційного розвитку країни є рівень фінансування її науково-технічної сфери. При цьому наука починає виконувати економічну функцію, якщо рівень її фінансування складає більше 0,9 % від ВВП [Там само].

Високорозвинені держави намагаються забезпечити наукоємність технологій на рівні 3 % ВВП. Перше ж місце у світі за рівнем фінансування науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських розробок (НДДКР) займає Ізраїль - 4,3 % ВВП (США - 2,2 %), а за витратами на освіту - четверте (7,6 % ВВП). Кожен долар, укладений в ізраїльську науку, обертається \$ 15 від експорту наукоємної та високотехнологічної продукції, виробленої в країні. Завдяки продажу продукції хай-тек Ізраїль отримує 13-14 млрд щорічного прибутку [16].

В Україні відповідно до Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність" [10] установлена законом норма бюджетного фінансування наукової й науково-технічної діяльності в 1,7 % ВВП не виконувалася ніколи. Рівень наукоємної ВВП України неухильно знижувався протягом усіх років існування держави. Так, питома вага фінансових витрат на науку в 2009 році склала 0,85 %, зокрема коштів державного бюджету - 0,37 % [18].

Для підвищення конкурентоспроможності національної економіки необхідно акумулювати й спрямувати політичні, економічні та громадські зусилля на оволодіння високими технологіями та створення в національній економіці підприємств вищих укладів. Такі підприємства будуть спроможні виробляти унікальний продукт, який уже в силу своєї унікальності буде конкурентоспроможним, що в перспективі може не тільки зміцнити позиції держави на світовому ринку, а й покращити їх. В Україні є потенціал для розробки нано-, біо- та інформаційних технологій, систем штучного інтелекту тощо. Але не менш важливим завданням є заохочення бізнесу до інвестування в науку та стимулювання науково-дослідної діяльності в приватних корпораціях. Законами держава повинна зацікавлювати бізнес укладати кошти в наукові дослідження.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Таким чином, розвиток України як інноваційної держави потребує впровадження економічних механізмів і важелів стимулювання вітчизняної інноваційної діяльності, закладених у нормативно-правові акти, що регламентують інноваційну діяльність і в яких повинні бути зафіксовані фундаментальні принципи організації інноваційної та науково-технологічної сфер, визначені основні елементи їхньої інфраструктури й функції. Кожен схвалюваний нормативно-правовий акт має бути погоджений із положеннями законодавства в цій сфері. Необхідно приділити особливу увагу фінансовим інструментам упровадження інноваційних продуктів, прийняти низку положень, які б установлювали та регулювали правила венчурного інвестування в інноватику, пільги по банківських кредитах, закони про державні науково-технологічні фонди, бізнес-інкубатори тощо. У цій сфері необхідно ухвалити положення про послідовну лібералізацію політики щодо використання результатів інтелектуальної діяльності, яка фінан-

сується з бюджету, скасувати монополію держави, сконцентрувати зусилля на прискореній передачі отриманих результатів до промисловості. Правові норми в цій сфері повинні містити положення щодо створення адекватного середовища для продуктивної діяльності структур підтримки інноваційної діяльності (технопарків, інноваційних центрів, дослідницьких університетів), як ефективних та перевірених загальносвітовою практикою елементів інноваційної інфраструктури, яка забезпечує інноваційну сферу всіма видами послуг, а також інтегрує елементи інноваційного процесу та сприяє трансферу знань. У положеннях необхідно обґрунтувати державну методику визначення національних науково-технічних пріоритетів, які можуть бути детерміновані за рахунок проведення форсайтних досліджень. Оскільки феномен інновацій безпосередньо залежить від людського фактора, то в правових актах необхідно окремим розділом висвітлити соціогуманітарні та етнокультурні аспекти інноваційної діяльності. Зокрема, забезпечення належної підготовки та підвищенні кваліфікації спеціалістів, які в змозі активно просувати інновації в ринковому середовищі. У цілому необхідно перейти на інноваційне навчання, спрямоване на розвиток загальної інноваційної культури, що базується на категоріях гармонізованого світу, тобто сучасний спеціаліст повинен мислити в тривимірному просторі створення цінності на основі гармонізації показників економічного, соціального та екологічного розвитку. Потрібно створити ефективний механізм стимулювання й мотивації працівників до творчої ініціативи та інноваційної діяльності, посилити їхню зацікавленість в оновленні виробництва на основі передової техніки й наукоємних технологій, а також ураховувати соціокультурні передумови - особливості національної культури й менталітету, традиційні цінності, суспільні підвалини й характер соціальних зв'язків тощо.

У подальших дослідженнях автор планує сконцентрувати зусилля на розробці моделі інноваційного й науково-технологічного розвитку України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України (схвалено Постановою Верховної Ради України від 13 липня 1999 р. № 916-XIV) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.economy-mk.gov.ua/download/InvestTalInnov/VRU_Pro_Koncepciu_NaykTechn-Ta_Innov_Rozv_Ukr.html.
2. Друкер П. Ф. Бизнес и инновации / П. Ф. Друкер ; [пер. с англ.]. - М. : ИД "Вильямс", 2009. - 432 с.
3. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. - Харків : Константа, 2006. - 272 с.
4. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України : у 3 тт. / [за ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка]. - Т. 2 : Інноваційно-технологічний розвиток економіки. - К. : Фенікс, 2007. - 564 с.
5. Чухрай Н. І. Інноваційний розвиток України: основні бар'єри та напрями їх подолання / Н. І. Чухрай [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/VNULP/Logistyka/2008_633/110.pdf.
6. Наукова та науково-технічна діяльність (1990-2009 рр.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html.
7. Набуття прав інтелектуальної власності та використання об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України у 2009 році [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/express/expr2010_/04_10/95.zip.
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 144.
9. Закон України від 04 липня 2002 року № 40-IV "Про інноваційну діяльність" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2002. - № 36. - Ст. 266.
10. Закон України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1992. - № 13. - Ст. 165.
11. Закон України від 16 січня 2003 року № 433-IV "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2003. - № 13. - Ст. 93.
12. Закон України від 16 липня 1999 року № 991-XIV "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1999. - № 40. - Ст. 363.
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 р. № 447 "Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=447-2008-%EF>.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2010 р. № 548 "Про утворення Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=548-2010-%>.
15. Указ Президента України від 19 липня 2005 року № 1120/2005 "Про внесення змін до Положення про Міністерство промислової політики України" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1120%2F2005>.
16. Україна - 2015: Національна стратегія розвитку. - К. : Український форум [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://semynozhenko.com.ua/content/files/Ukraine-2015%20big.pdf>.
17. Хименко О. Инновационный менеджмент в Украине: прикоснуться к горизонту / О. Хименко // Всеукраинская техническая газета. - 2005. - № 37 (141). - С. 8-9.
18. Інновації в законі [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://semynozhenko.com.ua/documents/1969>.

N. Ul'yanyc'ka

ANALYSIS OF THE REGULATORY FRAMEWORK IN THE INNOVATIVE ACTIVITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Analyzed the development of regulatory frameworks in innovation industries. Scientific-practical recommendations for future improvement of the state innovation policy in this area.

Key words: innovation, innovation, foresight, technological system, the process of innovation, high-tech products.

© Н. Ульяницька

Надійшла до редакції 30.08.2011